

Ką reikia žinoti apie SAZ NUSTATYMĄ PVSV BŪDU

KAS YRA SANITARINĖ APSAUGOS ZONA (SAZ)?

SAZ – tai aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius esanti **teritorija**, kurioje dėl galimo neigiamo planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme (SŽNSĮ) nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos. SAZ teritorijoje draudžiama veikla, nurodyta [SŽNSĮ 53 straipsnyje](#).

SAZ turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre. SAZ registruoja VĮ Registrų centras.

KOKS YRA SAZ DYDIS?

SAZ dydis nustatomas dviem būdais veiklos vykdytojo pasirinkimu:

- Pagal SŽNSĮ nustatytus dydžius.
- Atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą (PVSV).

Nustatant SAZ dydį PVSV būdu vadovaujamesi kriterijumi, kad ūkinės veiklos skleidžiamų aplinkos oro teršalų, kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių sukeliama žmogaus sveikatai kenksminga aplinkos tarša už SAZ ribų neturi viršyti ribinių užterštumo (ar kitokių) verčių, nustatytų gyvenamosios paskirties pastatų (namų), viešbučių, mokslo, poilsio, gydymo paskirties pastatų, su apgyvendinimu susijusių specialiosios paskirties pastatų, rekreacijai skirtų objektų aplinkai.

KAIP ĮSITIKINTI, AR ŪKINEI VEIKLAI BŪTINA SAZ?

Ar ūkinei veiklai būtina SAZ, nustatoma pagal SŽNSĮ prieduose išvardintas ūkinės veiklos rūšis:

- Gamybinių objektų – pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus kodus.
- Pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, – pagal laikomų ūkinių gyvūnų sutartinių gyvulių skaičių.
- Komunalinių objektų – pagal įrenginių našumą per parą.

Pasitikrinti, ar jūsų vykdomai (planuojamai) ūkinei veiklai būtina nustatyti ir įregistruoti SAZ, galima pasinaudojus Aplinkos ministerijos sukurtu įrankiu <https://saz.biip.lt/>.

Kokie ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus kodai taikomi jūsų įmonės ūkinei (gamybinei) veiklai, galite sužinoti pasinaudoję [Ekonominės veiklos rūšių \(pagal EVRK 2 red.\) ir Institucinių sektorių paieškos priemone](#).

KAIP ATLIEKAMAS POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMAS (PVSV)?

PVSV gali atlikti tik licencijuotos įmonės (vertintojai), kurių [sąrašą galima rasti ČIA](#).

- PVSV ataskaitoje turi būti pateikta informacija apie SAZ dydį, pagrįstą ūkinės veiklos keliamos taršos sklaidos vertinimu.
- Su PVSV ataskaita turi būti supažindinta visuomenė [Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atveju tvarkos apraše](#) nustatyta tvarka.
- PVSV ataskaita kartu su visuomenės supažindinimo dokumentais ir, kai reikia, žemės savininkų sutikimais dėl SAZ įregistravimo Nekilnojamojo turto registre, Nacionalinės žemės tarnybos pažyma pateikiama Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai (NVSC), kuris **išnagrinėjęs PVSV ataskaitą, priima sprendimą dėl ūkinės veiklos galimybių ir jame nurodo PVSV būdu nustatytą SAZ dydį**.
- NVSC sprendimas turi būti pateiktas VĮ Registrų centrai, kad SAZ būtų įregistruotas Nekilnojamojo turto registre.

Daugiau informacijos apie PVSV procedūrą [rasite ČIA](#).

Kodėl būtina laiku įregistruoti SAZ?

Nenustačius SAZ, laiku nepateikus prašymo įregistruoti SAZ ar neįregistravus SAZ Nekilnojamojo turto registre taikoma administracinė atsakomybė ([ANK 53 straipsnis](#)).

Ką reikia žinoti apie TERITORIJŲ, KURIOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS, duomenų tvarkymą

KAS YRA TERITORIJOS, KURIOSE TAIKOMOS SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS (SŽNS)?

Tai Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme (toliau – Įstatyme) nustatyti konkrečiose teritorijose taikomi ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimai, priklausantys nuo geografinės padėties, žemės naudojimo paskirties ir naudojimo būdo, vykdomos konkrečios veiklos, statinių, nekilnojamojo kultūros paveldo ir aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos, valstybės saugumo ir viešojo intereso poreikių.

Teritorijos, kuriose taikomos SŽNS, turi būti įregistruotos Nekilnojamojo turto registre (NTR), kurį tvarko Registrų centras.

KAS TURI TEIKTI PRAŠYMĄ IR DUOMENIS ĮREGISTRUOTI TERITORIJAS, KURIOSE TAIKOMOS SŽNS?

Duomenis turi teikti tie, kurie turi objektą, dėl kurio turi būti nustatytos SŽNS teritorijos. Pavyzdžiui, elektros tinklų ar dujotiekių, telekomunikacijų tinklų ar vandentiekio, vandens telkinių ar saugomų teritorijų valdytojai.

KAIP ĮREGISTRUOTI NUSTATYTAS SŽNS TERITORIJAS NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRE?

- Prašymai apie SŽNS teritorijas kartu su jų erdviųjų duomenų rinkiniais teikiami per elektroninę Registrų centro SŽNS priemonę. Joje yra klasifikatorių bibliotekos, savikontrolės ir kiti įrankiai, kurie padeda išvengti techninių klaidų ir palengvina duomenų pateikimą. [Nuoroda prisijungti prie SŽNS priemonės.](#)
- Prašymai per SŽNS priemonę gali būti teikiami dvejopai – arba sudarius duomenų teikimo sutartį su Registrų centru, arba be jos.
 - Teikiant vienkartinį prašymą registruoti SŽNS teritorijas užtenka autentifikuoti save per iPasas arba Elektroninius valdžios vartus.
 - Esant poreikiui teikti daugiau prašymų, patogiau visus veiksmus atlikti sudarius sutartį su Registrų centru – tokiais atvejais su duomenų teikėjais aptariamos apmokėjimo ir kitos sąlygos. Tai padaryti galima užpildžius ir pateikus šį prašymą – [Prašymas dėl sutarties sudarymo.](#)
- Kartu su prašymu reikalinga parengti ir pateikti erdviųjų duomenų rinkinį. Rengti tokius rinkinius gali asmenys, turintys teisę nustatyti nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenis ir atlikti geodezijos bei kartografijos darbus, kaip antai matininkai, geodezininkai, projektuotojai.

Jeigu SŽNS teritorija nėra nustatyta, pirmiausia reikalinga ją nustatyti remiantis Įstatyme numatyta tvarka.

KAIP NUSTATYTI SŽNS TERITORIJĄ?

1. Susipažinti su Įstatymu, kuriame nurodytos SŽNS teritorijos, nes nustatytos gali būti tik tos SŽNS teritorijos, kurios nurodytos Įstatyme.
2. Nustatyti SŽNS teritoriją viename iš Įstatymo 6 straipsnyje nurodytų dokumentų. Įstatyme nurodytos SŽNS teritorijos galės ir turės būti nustatytos tik Įstatyme išvardintuose dokumentuose, pvz., teritorijų planavimo, žemės valdos projektuose, statinių projektuose, poveikio visuomenės sveikatai ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose, kt.

AKTUALŪS TEISĖS AKTAI

- [Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas](#)
- [Prašymo \(pranešimo\) dėl teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, registravimo Nekilnojamojo turto registre ir įrašų žemės sklypų, kurie patenka į teritorijas, registro įrašuose darymo pateikimo Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui tvarkos aprašas](#)
- [Teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, erdviųjų duomenų rinkinio specifikacija](#)

Ką reikia žinoti apie Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (NŽT) išduodamą išvadą dėl sanitarinės apsaugos zonos nustatymo (Išvada)

KAS YRA SANITARINĖ APSAUGOS ZONA (SAZ)?

SAZ – tai Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatyta aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

KOKIOS YRA SAZ?

- Gamybinių objektų – objektų, kuriuose vykdoma gamybinė veikla, susijusi su prekių ir gaminių (vartojimo prekių, tarpinių produktų arba gamybos priemonių) gamyba, išskyrus branduolinės energetikos objektus ir vėjo elektrines;
- komunalinių objektų – objektų, kuriuose vykdoma ūkinė veikla, susijusi su nuotekų ir atliekų tvarkymu, žmonių palaikų laidojimu ir kremavimu, išskyrus branduolinės energetikos objektus;
- branduolinės energetikos objektų;
- pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, su esančiais prie jų mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų.

KADA ASMUO, SUINTERESUOTAS ŪKINĖS IR (AR) KITOKIOS VEIKLOS, DĖL KURIOS TURI BŪTI NUSTATYTA SAZ, VYKDYMU (ASMUO), TURI KREIPTIS Į NŽT?

Asmuo į NŽT dėl išvados gavimo turi kreiptis **tik tuo atveju**, jeigu į poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumente norimą nustatyti SAZ patenka žemės sklypas (-ai), kurį (-iuos) formuojant taikytina SAZ nebuvo nustatyta.

KODĖL REIKALINGA NŽT IŠVADA?

Tuo atveju, kai į poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumente norimą nustatyti SAZ patenka žemės sklypas (-ai), kurį (-iuos) formuojant taikytina SAZ nebuvo nustatyta, asmuo, gavęs Išvadą, įgyja teisę kreiptis į Nacionalinės visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos (NVSC) dėl SAZ poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumente nustatymo.

KADA NEREIKIA GAUTI NŽT IŠVADOS?

Tuo atveju, kai į poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumente norimą nustatyti SAZ **nepatenka** žemės sklypas (-ai), kurį (-iuos) formuojant taikytina SAZ nebuvo nustatyta, asmuo į NŽT dėl išvados gavimo neturi kreiptis.

KOKIUS DOKUMENTUS ASMUO, NORĖDAMAS GAUTI IŠVADĄ TURI PATEIKTI NŽT?

- Prašymą išduoti Išvadą;
- poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitoje komplektuojamą siūlomą nustatyti SAZ ribų planą;
- poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumente nustatomos SAZ erdvinis duomenis;
- žemės sklypų, kurių formavimo metu taikytina SAZ nebuvo nurodyta žemės sklypų kadastro duomenų byloje ir (ar) įrašyta į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, sąrašą;
- dokumentą, patvirtinantį taršos objekto veiklos, dėl kurios pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą turėjo būti nustatyta SAZ, pradžią;
- dokumentą, kuriame būtų nurodytas Asmens veiklos vykdymo laikotarpiu laikytų ūkinių gyvūnų skaičius, kai prašoma išduoti Išvadą dėl galimybės nustatyti pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, su esančiais prie jų mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų sanitarinę apsaugos zoną;
- kitus dokumentus, įrodančius, kad žemės sklypų formavimo metu SAZ nebuvo nurodyta žemės sklypų kadastro duomenų byloje ir (ar) įrašyta į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą.

AKTUALŪS TEISĖS AKTAI

- [Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas](#)
- [Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos išvados dėl sanitarinės apsaugos zonos nustatymo išdavimo taisyklės](#)
- [Teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, erdvinį duomenų rinkinio specifikacija](#)